

Nedir Bu İklim Değişikliği?

Selami Öktem

Son yıllarda özellikle bilimsel açıklamaların yoğun bir şekilde yapılarak insanların uyarıldığı ancak bazı kesimlerce bir komplo teorisi olarak görülen iklim değişikliği konusunda basit bir anlatımla durumu açık etmek istiyorum. Ne yazık ki istismara açık bir konu olduğu için insanların kafası özellikle bu konuda çok karışık. Oysa yapmamız gereken yıllardır olduğu gibi bilimin aydınlattığı yolda yürümek ve belki de en önemlisi bu durumun artık bir problem olduğunu kabul etmek. Ancak problem olduğunu kabul edersek çözmek için uğraşırız.

İklim değişikliği denilince aklımıza dünyanın artık eskisinden daha sıcak bir yer olduğu geliyor. Peki, bu nasıl oluyor? Dünyamızın atmosferinde azot, oksijen ve sera gazları vardır. Atmosferde bulunan sera gazları Güneş'ten gelen enerjinin bir bölümünü burada tutarak gezegenimizin belli bir sıcaklıkta kalmasını sağlamaktadır. Bu durumu, gece üşümek için uyurken üzerimize aldığımız bir battaniye gibi düşünebiliriz. Bu sayede üşümeziz. Bu sayede gezegenimiz sıcak kalır.

Gezegenimiz var olduğu günden bu zamana kadar sürekli olarak iklimsel değişme yaşamıştır. Bu değişimler doğal bir döngü olarak gerçekleşmiştir. Örneğin gezegenimiz üzerinde uzun süren bir dönem boyunca sıcaklıklar azalmış ve buzullar artmış. Buzul Çağı denilen bu dönemde de gezegenimizin iklimi değişmiş. Ancak bu süreçlerin ortaya çıkması hem uzun yıllar almış hem de bu dönem doğal bir döngü olarak gerçekleşmiş. Şu an da ise meydana gelen değişim hem çok hızlı hem de doğal olmayan bir şekilde gerçekleşiyor.

Hali hazırda gerçekleşmekte olan durum ise atmosferimizdeki sera gazlarının artmasıdır. Bu durumu az önce verdiğimiz örnek üzerinden anlatmaya çalışırsak, gece üzerimize birden çok battaniye aldığımızı düşünebiliriz. Artan sera gazları gezegenimiz üzerine birden çok battaniye örtmüşüz gibi sıcaklığı artırıcı etki yapmaktadır. Bu durumda kuvvetli kasırgalar, sıcak hava dalgaları, orman yangınları, sel, kuraklık gibi sonuçlar doğurmaktadır.

Atmosferdeki sera gazlarının artmasının en önemli sebeplerinden biri artan fosil yakıt kullanımı olarak gösterilmektedir. Kömür, petrol, doğalgaz gibi yakıtlardan enerji elde edilirken atmosfere daha çok karbondioksit gazı

karışıyor. İnsanlar yaşam ve sanayi alanı oluşturmak için ağaçları yok ettikçe de gezegenimizde bulunan doğal denge bozulmaya başlıyor. Bu bozulmanın hızı ne yazık ki sadece insanlığı değil dünya üzerindeki bütün canlıları tehdit ediyor. Günden güne artan nüfusun ve teknolojinin de etkisiyle atıklar artıyor. Artan atıklar bol miktarda metan gazı yaymaya başlıyor. Bu durumu sadece cep telefonlarımız üzerinden bile anlatabiliriz. Eskiden evlerimizde bir adet sabit hat kullanan telefonumuz olurdu ve bu telefon uzun yıllar kullanılırdı. Şimdi ise neredeyse her insanın bir cep telefonu var ve birçoğumuz bu telefonunu 2-3 yıl içerisinde değiştiriyor. Sürekli atık oluşuyor. Kullandığımız otomobil, otobüs, uçak gibi araçların yaydığı gazlar bir yana bu araçlarında birkaç yılda bir değiştirilmesi yine atık oluşturuyor. Miktar olarak fazla ama gözümüze gelmeyen küçük plastik atıklarımızı hiç saymıyorum bile. Anlaşılan o ki artık alışkanlıklarımızı değiştirmeliyiz. İşte bu alışkanlıklardan bazıları;

- Evinizin elektrik ihtiyaçlarını yenilenebilir kaynaklardan karşılamaya çalışın.
- Enerjiyi daha verimli kullanarak daha az kaynak tüketmeye özen gösterin.
- Geri dönüştürülebilir malzemeleri ilgili merkezlere götürerek tekrar kullanıma kazandırın.
- Arabaya binmek yerine mümkün olduğunca toplu taşıma araçlarını kullanın, yürümeyi ya da bisikleti tercih edin.
- Daha çok fidan dikin çünkü ormanlar karbondioksiti emer.
- Bir şey almadan önce tekrar düşünün. "Buna gerçekten ihtiyacım var mı?"
- Bitki bazlı bir beslenme benimseyin.
- Gıda israfını azaltın.
- Suyu tasarruflu kullanın.
- Fosil yakıtlar ve petrol bazlı ürünler kullanmayın.
- Plastik poşetler yerine yeniden kullanılabilir bez çanta tercih edin.

Tek bir kişi olarak benim yaptıklarım fazla bir değişiklik yaratmaz diye düşünmeden, umutsuzluğa kapılmadan bu yukarıda anlattıklarımıza dikkat etmeye çalışırsak en azından iklim değişikliğinin hızını yavaşlatabiliriz.